

فی ۱۸ ذی الحجۃ سنه ۳۲۶ و فی ۲۹ کانون اول سنه ۳۲۴

جمعیت علمیہ اسلامیہ نیک ناشر افکاریدر

مدیر مسئول
محمد فطین

سر محرر
فاتح مجیز درس عام لرنڈن
مصطفی صبری

صاحب امتیاز
فاتح مجیز درس عام لرنڈن
شہری احمد افتدی

مندرجات

سیاست شرعیہ ابن حازم فرید
ادبیات
نعت شریف طاہر المولوی
بر مصموک تقرطاندن م . نوار
عالم اسلام
متفرقہ

مدرسہ
اصلاح مدارس عمر فوزی
ادب تحریر حسن صبری
سماعت حقیقہ جدی
حق محمود کمال
ترقی خلیل ادیب

نسخہ سی ۵۰ پارہ در

ممالک اجنبیہ ایچون
۱۸ فراغ
۹,۵

آبونہ اجرتی
ولایات ایچون
۸۵ غروش
۴۵

استانبول ایچون
برسنہ لاک ۷۵ غروش
انی آبلنی ۴۰

درج ایدلیان اوراق اعادہ اول نماز

قارئین مژہ :

۱ کثر مقالاتہ آیات کریمہ و احادیث نبویہ دوج ایدلش بولندی نظر اعتبارہ آله رق رعایتسزلکده بولنلما می
رجا اولنور .

ادب تحریر

اسان تحریرک، کندینه مخصوص بر وظیفه‌سی، بر وظیفه ادب و تراهی وارد که قارئینسه، مخاطبینسه، و بالخاصه مخاطبینک ملتبه قارشو محرر او وظیفه ایله جدا مکلفدر. انک ایچون یازی یازمق، باخصوص غزله یازی یازمق ایله ظن اولدیفی قدر، حتی بولره هرکون یازی یازانلرک جسارت ادمان ایله ظن اتمک ایستدکاری قدر قولای دکلر.

اسانلرده مرکز تصور اولان دماغ ایله تصور اتمک اولدقجه غیر قارئین برترجان بیانی بولان فتحه شویله‌سی آره‌سنده‌کی مسافه تمکین و ثانی، برده مرکز مذکور ایله آنک دیگر برترجان واضع الامضایی اولان شقیقه قلمی آره‌سنده‌کی مسافه‌نک، اولکی مسافه‌دن بش اون قات فضله اولدیفی دوشونلر، سوز سولمک ایچون ایجاب ایدن احتیاط و بصیرتک بش اون متلی درجه‌سنده بر بصیرت محترزایه یازی یازمق ایچون محتاج اولدقلمی پیش نظر ملاحظه‌ده و لند برلر. ناصی بولندیر. ماسوونرکه اغزند چیمقله تموجات هواشه آره‌سنه قارئینان معانی، قلمک اوچندن دوکولیورنجه انظار جهانده یا کوزل برقتش و یا خود چیرکین برلکه اولدق قایلر.

لاابالایه یازی یازانلر، هرلک «حاطب اللیل» تعبیر ایتمکری کی، درجه‌سنه کوره زلف یاره طوقنق، بوط قیرمن، جام دیرمک کریره‌لینه دوشمکدن هیچ بوقت خالی قالمزلر.

شومقدقه‌نی یازمقدن مقصدم بعض ارباب قلممک یازدقلمی مقاله‌لرده تعیدات دینه‌یه رعایت ایدممدکری. قلم‌اینه سرسرایه بر جریان و بره‌لک کدرکانه‌کی حدود معززه و مقدسه‌نی چیکنه مکدن چیکنه دکلمی عرض ایتمکدر.

از جمله اقدامک رقاچ کون اولکی نسیخه‌لرینک برنده ای‌تالیا زلزله' مده‌شه‌سندن بحث اولورکن :

« بیلیم ناصی برید عیای احیا بر زلزله ایله بوزمین خندانی بردن بره باشند باشه تالان ایدویردی، باشند باشه سارصدی، قاصدی، قاووردی . »

« بوسکون بو آفت زلزله او اقلیمی بویه غدارانه قاووردی، خسته‌لر خسته‌خانه‌لرک، چوجقلمر، اومینی منی معصوملر مکتبلرک اتقاضی آلتنده قالدیلر، طوبدن قنایاب اولدیلر. بومنظره فیجیه بتون جهان بر باشند برباشه سارصدی، همیز اودوشقی فکر آتماشا ایدرک نالنده‌یز، اودرجه‌ده برمدت مشیت شوئنک عدلندن بیله نومیدیز . »

دینیلوردی . (بیلیم ناصی برید عیای احیا) دینیبکی دست قهار خدا اولمجددرکه ایشته بو، یقدردنه اسناد عما ایلیمک قدر ناینانق تصور ایدیلیمز. کذلک اجرائت مشیتی غدارانه کورمک، عدلندن نومیدالماقق او احرانی ظالمانه عدایمکدر .

(ان الله لا یغفل مثقال ذره . . و لایأس من روح الله الا القوم . .)

مذکر مقاله‌نک براز اشاغی طرفلرنده شویله دینیلوردی .

« عجباً تفکراتی سیاهلره غرق ایدن بوفلاکت بزی ابنای بشرک او مردود معاداته دایر احاطت ایتمی ؟ جهانده بویه دردیی، ماتمی اکسیدرکه فردن فرده قومدن قومه، متمدن ملت، اوخصاصات خونیتمزه میدار و برملک ایچون هیچ برقصی فوت ایتمه‌یور، هر وسیله‌نی اریورز. عجباً طبیعتک شو غدارلقلمی نظره اقتباهمی بومسوی حرکاتمه جاب اتمک ایچون دگلدیر؟ دکلسه بیله او فلاکتی بویه تفسیر ایدمزمیز؟ سیاق و سیاق قرینه-بیله بوسوزلردن همان همان نه چیقور : تفکراتی سیاهلره غرق ایدن بویکی-سماوی فلاکتلر اوزرینه متیقظ اوللم. قومدن، قومه،

حقوق و نه کیرمش ، آوروپا لسانلرندن بآرجه قبول اولمش تعییرلردن ایش . . نه لازم . . خطائک ، اسکیمکه ، بخصوص باشقه یردن آلمقله صوابه انقلابی لازم کز . امام شافعی رحمہ اللہ (من استحسن فقد شرع) قوی ، تشریع تعییرینک بشره اسنادی نه قدر بسوک بر جرأت اوله جغفی کوسستر . . بخصوص بز ظن ایتمز که اللمک اوصافندن اولان بر شیک عبادہ نسبتی آوروپا- لیلرده تجویز ایتسون .

* *

شو آرائق صدر اعظم کامل پاشا حقنقه شورای امتدہ وطنیشده کوریان (مات الہودی) کی (ایکی یوزلی بر صدر اعظم) ، کی تدبیراتک ده جدا شایان تعییر اولندیغی سویلمک سرلوحه منزه اعلی بولتان وظائفنددر . هله حسین جاهد بکک صدر سابق سعید پاشا ایچون مقدمه حقارتلر ، لغتلر یوسکورتدکن صکره بالاخره مشارایه قارشو غریب بوضع سکون و تجاہل آلمشی وسعید پاشانی تلغین ایدرکن . صداتی ، مشتاق بر اغوش استقبال ایله سلامه ادینی کامل پاشا-انک شمعی هر کون ، موتی تمیانی تکرار ایدر کی قاندر بحث ایتمشی صوک درجه ده مقامیر نزاکت بر اطراد مزاق شکنده نلقی ایدیبورز . بو حال ، جاهد بکک ، هانکی طرفه قورولیرسه اوطرفه ایشلر برماکنه کی اولدیغی کوستر- مکن خالی قلبه جی جهتله خلوص بقی حقنقه انسانک قلبه شبه اقا ایدیبور . جاهد بک کامل پاشامک بوکون محرک سیاستمزه لزوم وجودنه قائل اولانلره قارشو کامل پاشا اولورسه نه یابه جز ؟ دیور . لکن ایش بویله فرضیه لر ، حمده چبرکین فرضیه لر قالدقن صکره برسی جقه سده (الله کنجلیکشی باغشلاسون) حسین جاهد بک وفات ایدرسه کامل پاشانی جاهد بکک ایسته دیکی درجده مؤاخذه بیان بولنه جقمی ؟ وبوصو- رتله ملوک نائل سعادت اولسنه حائل اولان کامل پاشا یرندن اوینایلمش اوله میهرق باشمزه بر بلاکی قلش

ملتن ملته معاد اولان معادتمزه ، مخاصمات خونینمه نہایت ویردک بتون انسانلر بلا تقریق جنس و ملت عقد اتفاق ایدلم ، بتون قوتمزی برره طوبایلم ، (طوبایلم ده) مشیتک (حاشا) اجرائت غدارانه سنه قارشو متفق یورولم . . کبی برشی .

بهر وقت سویلیورز ، مطبوعاتمزدن رجاییدیورز که قانون اساسینک بزه بخش ایتدیکی حریتی ، بوسایده مطبوعاتمک نائل اولدینی سربستی سوه استعما ایتمیم . حریتک معناسی عدم عبودیتدر و بز حریمزی استرداد ایشک دهرک الله قارشو اولان قولتمزدن ده جقمه ادقیاء اوت ، انسانلر ، ینه کندیلری کی انسانلره قارشو حردلر ، تکمل ایتدیجی بوحریتلرینه صاحب اولورلر ، لکن انسانلق کاله ایردکه الله اولان قوللق اکسيلمک شویله طورسون آرتیق لازم کلیر . بوقولق خواص بشر ایچون بر شرف ، هله عموم ایچون بر امر ضروریدر . قال الله تعالی : ان کل من فی السموات والارض الا آتی الرحمن عبدا [۱]

* *

بازی بازارکن قود دینه و اداب شرعیہ کی کوزتمک خصوصند ، کی مبالانسزلفک بر غونه می ده مع التأسف مجلس اعیانک ، نطق اقتساحیہ و بردیکی جوابده کورلیدی . . مجلس اعیان ایله مجلس مبعوثاندن مرکب اولان پارلمنتو قوه تشریعیہ ایش . . تشریع ، شریعت وضع اتمک دیمک اولدینی کی شارع ، واجب تعالی حضرتلرندن عبارت اولوب پیغمبره بیله شارع اطلاقی مجازی اولم . لازم کلدیکی بحث مخصوصند مصرح بولندیغنه نظراً پارلمنتو حقنقه قوه تشریعیہ تعییری بولمزد . مقصودی افاده ایچون ایسه قوه قانونیه و یاخود قوه تنظیمیه یاخودده قوه تقنینیه دیمک ممکن و کافیدر . اما بو ، قوه تشریعیہ تعیری ، اصطلاح

[۱] بتون ساکنین سمات وارضین ، سر زمین عبودیت اوله رق حضور الله کلک مجبوریتنده دول .

طرزنده نظامه حق واردر .

سر لوحه الجاسیه مناسبت ولی ابتدیه ده بو کلانی
یازدم . یوقسه بن کامل پاشا طرفداری دکم . ایچنده
بولندیمز آمان سیاستمز او قدر نازکدرکه بن ، کنندی
حصه مه بر مسؤلیت وجدانیه آماقی اوزره کامل پاشایی
ایستهرم دیکه ده ایستهم دیکه ده جسات ایدهم .

مصطفی صبری

سمادت حقیقه

والعصر ان الانسان لفي خسر الا الذين آمنوا
وعملوا الصالحات الخ

هر کسجه معلوم کی بدیهی بر مسنده درکه انسانلرک
خواص و فضائل دوت جهته تخری ایدلیر . انسانلرک ،
مفقودیتندن ضرر موجودیتندن منفعت کوره چی شیلردن
عبارت بولنان کالانی ده بالطبع بودوت جهتدن بری ویا
هر بری ایله مناسبه اولتی لازم کلیر .

انسان ؛ اول امرده بر جسمدر . جسمی ، فلتی ،
ابعاد مخصوصه سی واردر . بالجمله اجسامه ، بالخاصه
اجسام معدنییه مشارکت ایدر .

صکره بر جسمدرکه نشو و نما سی واردر . موقعنه
دوشن بر تخمدن وجود بولور ، بویور کوزله نیر ، فرسو-
ده ل شیر ، بوجهته نباتاته اشتراک ایدر .

دها صکره حیواناته اشتراک ایدر . کنندی آرزو
واراده سیله بر بردن برره حرکت ایدر کیدر .

اک صکره انسان اولتی حیثیتله موالید ثلثه
ایچنده برنوع مخصوصدرکه آرزو واراده سی آروجه بر
وسعت ایله تمناز اولدینی صکی دوشونجه سی ادراکی
واسعدر . حرکات طبیعیه سنه قوه فکر به سیله مداخله ایدر .
بوکون کوکلنک آرزو ابتدیی برشیک قرق بیله صکره

اوله چغندن ملات حالی نه اوله حق ؟ دیسه . . شمدی
بو ، بونک امنالی سوزلر هبیج بر قیمت ادیبینی
حائز میدر ؟

علم کلامه ، بر بحث واردر . مقتول ، اجلیله اولور
مسئله سی اهل سنججه قبول ایدلیمشدر . یعنی اهل
زمان قتلنده اولتی اوزره تقدیر بیورلمشدر . یوقسه
شوقدر سنه یاشا هجق ایکن مثلا اون سنه اول مقتولا
وفات اتمش دکدر . اهلی سلتک نظریه سنه اعتراض :
یکی بو آدم قتل اولماسه نه اوله جقدی ؟ یاشا هجقمیدی ؟
یاشا مایه جقمیدی ؟ دینله من . چونکه اعتراض مذکور ،
بو آدم قتل اولماسه یاشاردی یا خود یاشامازدی شکلده
برقیاس اسیتنایی مقدمه سی تشکیل ایدلیری حانه بوکا
(لکن المقدم حق) طرزنده بر مقدمه استثنائییه ضمیمه
قیاسی اکال قابل دکدر . زیرا قتلی مقدر اولان بر آدمک
قتل اولماسی محال بالفیردر . ایسته بونک کی بر حیات
بولنان بر آدمک وفاتندن بحث اتمک سفسطه اولور .
چونکه اولوم ، اختیارله کنجلاکه کلیه چی جهته کامل
پاشانک ، غوائل مستعجله سیاسی من یانیشدیر . نتیجه قدر
حیاتی مقدر اولتی ممکندر .

بر آدمک ، حیاتی مقدر اولان زمانده اولمی ایه
محال اولدینی کی آرق او مدته حیاتی ، ضرورت
بشرط المحمول طریقله محقق ولایتیدر رجا ایدرم
برازده منطقی بیله لم .

صکره کامل ویا سمید پاشالرک اختیارلرینی
ایلری سورهرک شرعاً و عقلاً محترم اولان بر صفی
ایکیده برده وسیله استحقاق عد اتمک یک عیب اولیور .
جاهد یک هر کون کامل پاشانک اختیارلنی باشنه قاقور .
رجالک اختیارلنی ، اما محضاً اختیارلنی بشرک هاکی
صنی نظرندمدار نه مت وشکایت اولتی لازم کله چی
شایان تأملدر . کامل پاشانک جاهد یک طرفندن هر کون
مروض اولدینی بو سرزنشلره قارشو :

دیکن اولدی کوزینه موی سفید یارک